

мислення. Постійне заохочення студентів до етичної поведінки під час навчальних занять та самостійної роботи закладає фундамент академічної доброчесності.

Саме доброчесність є мірилом внутрішньої культури людини. Дотримання принципів академічної доброчесності кожен має починати з себе.

О. Р. Лучко, С. С. Довженко

ВИХОВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Невизначеність соціально-економічних умов та ідеологічних настанов, вплив агресивного зовнішнього середовища при практично повному нівелюванні державної системи виховання призвело в останні десятиріччя до поширення девіантної поведінки, зниження духовності та втрати позитивних ідеалів у молоді.

У зв'язку з цим однією з найважливіших проблем вітчизняного виховання є відродження системи традиційних духовних цінностей (громадянськість, моральність, доброчесність та ін.), а також інтеграція їх з корпоративними цінностями, що дозволить майбутньому поколінню України бути визнаними на міжнародній арені.

У ситуації, що склалася, саме ідеали спорту як національної ідеї можуть допомогти вийти з духовної кризи. Не є таємницею, що саме почуття патріотизму, гордість за свою країну об'єднує українців у єдиному для всіх пориві під час підтримки національних збірних команд на світовій арені.

У цьому контексті фізкультурно-спортивна діяльність має міцний духовний потенціал для формування у молоді еталонних моделей поведінки (комунікабельність, патріотизм, доброчесність та ін.) через висвітлення у засобах масової інформації біографічних відомостей, спортивних та життєвих досягнень еліти національного спорту, популяризацію «Правил чесної гри», кодексів командно-спортивної етики та гідності, а також розширення можливостей для організації дозвілля дітей, молоді на основі занять масовим спортом.

На сьогоднішній день все більш чітко усвідомлюється, що майбутнє людства залежить від ефективності освіти. Фізичне виховання як сфера педагогічної діяльності покликане передавати і створювати цінності фізичної культури, розкривати міцний потенціал всебічно розвинутої людини, який цілком реалізується на практиці.

Спорт як соціокультурний феномен являє собою не тільки фізичну активність, але й сукупність духовних якостей та інтелектуальних здібностей людини. Історики античних Олімпійських ігор вважають, що у

давні часи для позначення того, що тепер має назву «чесна гра», використовувався термін «арете», що позначає поєднання войовничості з чесністю. Першим атлетом-олімпійцем, який порушив ці правила, був боєць Європол: на іграх 3888 р. до н. е. він підкупив трьох суперників. Така поведінка каралася своєрідним штрафом: за рахунок винного перед входом на античний стадіон ставили бронзову статую Зевса, на п'єдесталі якої висікалося ім'я не тільки винного, але і його батьків, назва міста, з якого був спортсмен. Віце-президент Міжнародного олімпійського комітету П. Кубертен в «Оді спорту» написав: «Перемога втричі солодша, яка здобута у благородній, чесній грі».

Щодо діяльності викладача, суттєву роль відіграє процес формування духовно-моральних цінностей у студентів, що відповідають сучасним вимогам моралі, освіти і виховання у цілому. У викладача є один інструмент, за допомогою якого він може здійснити таке формування, – це дисципліна, яку він викладає. Фізична культура як жодна інша сфера культури містить найбільший потенціал створення особистості, яка являє собою єдність тілесного і духовно-морального.

А. М. Буц

ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ПОРЯДНІСТЬ – СКЛАДОВІ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Етична поведінка всіх учасників освітнього процесу складається з етичних принципів, а саме чесності, порядності, правдивості, прозорості, поваги, довіри, справедливості, рівності, розвитку особистості, якісної освіти та ін.

Поведінка всіх учасників освітнього процесу має відповідати позитивним морально-етичним принципам і стандартам. У свою чергу чесність забезпечить зв'язок між позитивними етичними принципами і якістю освіти, утворить бар'єри для корупції.

Для науково-педагогічного складу ЗВО використовується більш спеціалізований термін – «академічна доброчесність». Це є місією вищої освіти високого рівня – забезпечити «чесний пошук та поширення знань». Викладачі ЗВО мають демонструвати таку поведінку, яка відповідає в усіх своїх взаємодіях зі студентами, колегами в університеті та представниками більш широкого кола місії освіти.

Студенти мають розглядати своє членство в академічному співтоваристві як обставину, яка потребує від них демонстрації прихильності до «чесного і відкритого ... пошуку знань», що відповідає «академічній доброчесності», а саме в усіх своїх взаємодіях з науково-педагогічним складом, а також із функціонально неакадемічним